Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

Wydział Instrumentalny

SYLABUS PRZEDMIOTU DO PLANU STUDIÓW

OBOWIĄZUJĄCEGO OD ROKU AKADEMICKIEGO 2026 / 2027

NAZWA PRZEDMIOTU	
KIERUNEK	instrumentalistyka
SPECJALNOŚĆ	gra na altówce
POZIOM STUDIÓW	licencjackie

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT:

dr hab. Katarzyna Budnik, dr hab. Krzysztof Komendarek-Tymendorf, dr hab. Błażej Maliszewski, mgr Maria Wiczyńska, mgr Patryk Purzycki

ZAŁOŻENIA, CELE ORAZ CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU:

Obowiązkowy przedmiot specjalistyczny. Wykłady prowadzone są stacjonarnie.
Głównym celem nauczania gry na altówce jest rozwijanie artystycznej osobowości oraz pełne przygotowanie studentów do pracy zawodowej w charakterze solisty, kameralisty, muzyka orkiestrowego, a także pedagoga przedmiotu.
Zakres treści nauczania:
Poznanie szerokiego spektrum repertuaru, zarówno pod względem różnorodności epok, jak i stylów. Rozwój i doskonalenie technik gry na instrumencie oraz gruntowne poznanie zagadnień teoretycznych z tym związanych. Kształcenie wrażliwości, wyobraźni muzycznej oraz pamięci. Doskonalenie umiejętności organizacji samodzielnej pracy nad utworem oraz procesem realizacji wyznaczonych zadań.
Przygotowanie do udziału w koncertach, konkursach muzycznych oraz czynnego uczestnictwa w życiu muzycznym.

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE:

Zajęcia mogą być prowadzone tylko z osobami przyjętymi na studia I stopnia w Akademii Muzycznej w Gdańsku w danej specjalności.
- pozytywnie zdany egzamin wstępny
- świadectwo maturalne

Egzamin składa się z dwóch etapów.

Program należy wykonać z pamięci (może być wykonany na altówce lub skrzypcach)
I etap -egzamin z instrumentu głównego

Program:

1) - dwie kontrastujące części z jednej z sonat solowych lub suit J. S. Bacha lub M. Regera, a w przypadku V Suity wiolonczelowej BMV 1011 – Prelude 2 - jeden dowolny kaprys na altówkę solo
3 - pierwsza lub druga i trzecia część koncertu.
Jeżeli egzamin jest wykonywany na skrzypcach , program egzaminu jak w specjalności skrzypce
II etap

- egzamin z gry a vista
- egzamin z samodzielnego i pamięciowego przygotowania utworu

sprawdzian umiejętności z zakresu przedmiotu kształcenie słuchu / ustny/

ZALECANE FAKULTATYWNE KOMPONENTY PRZEDMIOTU:

Udział w kursach mistrzowskich, konkursach oraz koncertach zarówno w uczelni , jak i poza uczelnią. Doskonalenie technik pozwalających na swobodną grę na scenie , np. technika Alexandra, anatomia mięśni i stawów.

BIBLIOGRAFIA PODSTAWOWA:

Materiały nutowe i nagrania programu wybranego do realizacji w danym semestrze przez pedagoga prowadzącego

BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA:

Altówka : sztuka i dziedzictwo / Stanisław P. Poniatowski ; przekład Błażej Maliszewski. - Gdańsk : Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki, 2014.

The history of the viola / Maurice W. Riley. - Ann Arbor, Michigan : Braun-Brumfield, 1980. L. Tertis - My Viola and I

Szkoła gry na altówce : studium przygotowawcze do etiud Kreutzera, Fiorilla i Rodego = Preparatory course for viola : preparatory studies to studies by Kreutzer, Fiorillo and Rode / Mieczysław Szaleski. - Wyd. 5. - Kraków : Polskie Wydawnictwo Muzyczne, 2011.

Polska Muzyka Altówkowa - www.violaarte.pl

EFEKTY KSZTAŁCENIA – WIEDZA:

Absolwent kursu:

- posiada znajomość podstawowego repertuaru związanego z własną specjalnością (K_W02),
- posiada znajomość elementów dzieła muzycznego i wzorców budowy formalnej utworów (K_W03),
- posiada znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych (K_W08),

posiada podstawową wiedzę dotyczącą budowy własnego instrumentu i jego ewentualnej konserwacji, napraw, strojenia itp. (K_W11)

EFEKTY KSZTAŁCENIA – UMIEJĘTNOŚCI:

Absolwent kursu:

- dysponuje umiejętnościami potrzebnymi do tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych (K_U01),
- jest świadomy sposobów wykorzystywania swej intuicji, emocjonalności i wyobraźni w obszarze ekspresji artystycznej (K_U02),
- absolwent kursu posiada znajomość i umiejętność wykonywania reprezentatywnego repertuaru związanego z głównym kierunkiem studiów (K_U03),
- posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy dotyczącej podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów (K_U04),
- posiada umiejętność odczytania zapisu muzyki XX i XXI wieku (K_U05).
- posiada umiejętność właściwego odczytania tekstu nutowego, biegłego i pełnego przekazania materiału muzycznego, zawartych w utworze idei i jego formy (K_U08), - opanował warsztat techniczny potrzebny do profesjonalnej prezentacji muzycznej i jest

świadomy problemów specyficznych dla swojego instrumentu (K_U09),

- poprzez opanowanie efektywnych technik ćwiczenia potrafi samodzielnie doskonalić swój warsztat techniczny (K_U11),
- posiada umiejętność rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metrorytmicznych oraz aspektów dotyczących techniki gry, frazowania, struktury harmonicznej itp.

opracowywanych utworów (K_U12),

- absolwent kursu dzięki występom publicznym wykazuje umiejętność radzenia sobie z różnymi stresowymi sytuacjami z nich wynikającymi (K_U16),

wykazuje umiejętność brania pod uwagę specyficznych wymagań publiczności i innych okoliczności towarzyszących wykonaniu (jak np. reagowania na rozmaite warunki akustyczne sal) (K_U17).

EFEKTY KSZTAŁCENIA - KOMPETENCJE SPOŁECZNE:

Absolwent kursu:

- realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikające z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji (K_K02),
- posiada umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów (K_K03),

absolwent kursu jest zdolny do efektywnego wykorzystania wyobraźni, intuicji, twórczej postawy i samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania problemów (K_K12), - w sposób świadomy kontroluje swoje emocje i zachowania (K_K13).

semestr przedmiotu:	I	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	I
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	9
rodzaj zajęć	wykład	sposób zaliczenia	E - egzamin

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.
Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.
Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem. Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów i oceniania określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

Zaliczenie:
-Gama durowa
-Dwa kaprysy/etiudy - w tym jeden dwudźwiękowy Termin: połowa listopada

KOLOKWIUM:

- Trzy części suity lub sonaty na altówkę solo lub *Passacaglia* z *Sonaty* op. 11 nr 5 P. Hindemitha,

Cadenza per viola solo K. Pendereckiego, *Sonata-Pieśń* A. Chaczaturiana (lub utwory podobne)

EGZAMIN

- Sonata z towarzyszeniem fortepianu

Termin: sesja zimowa

Komentarz:
Gamy, kaprysy i formę solową należy wykonać z pamięci. Sonatę można wykonać z nut

semestr przedmiotu:	**II**	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	II
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	9
rodzaj zajęć	wykład	sposób zaliczenia	E - egzamin

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie i doskonalenie pracy ciała Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.
Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.
Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem. Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

Zaliczenie:
- Gama molowa (nie może być jednoimienną z zaliczoną w semestrze zimowym) - Dwa kaprysy/etiudy - w tym jeden dwudźwiękowy
Termin: początek kwietnia

KOLOKWIUM
- Utwór dowolny

EGZAMIN:
- Koncert
Termin: sesja letnia

Komentarz:
Program należy wykonać z pamięci z wyjątkiem pozycji zamieszczonych poniżej. Dozwolone jest połączenie I części z jednego koncertu oraz II i III z innego koncertu.

Koncerty dozwolone do wykonania z nut:
Alfred Schnittke – Koncert na altówkę i orkiestrę (1985)
Krzysztof Penderecki – Concerto per Viola ed orchestra (1983)
Sofia Gubaidulina – Koncert na altówkę i orkiestrę (1996)
Grażyna Bacewicz – Koncert na altówkę i orkiestrę (1967-8)
Paul Angerer – Koncert na altówkę i orkiestrę (1962)
Bohuslav Martinů - Rhapsody-Concerto, H.337 (1952)
Tadeusz Baird - Concerto lugubre na altówkę i orkiestrę (1975)
Oraz wszystkie koncerty podwójne

semestr przedmiotu:	**III**	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	III
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	9
rodzaj zajęć	wykład	sposób zaliczenia	E - egzamin

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała.

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.
Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.
Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem. Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

Zaliczenie:
- Gamy: durowa i molowa (jednoimienne)
- Dwa kaprysy/etiudy - w tym jeden dwudźwiękowy Termin: połowa listopada

KOLOKWIUM - Trzy części suity lub sonaty na altówkę solo lub *Passacaglia* z *Sonaty* op. 11 nr 5 P. Hindemitha, *Cadenza per viola solo* K. Pendereckiego, *Sonata-Pieśń* A. Chaczaturiana (lub utwory podobne)

EGZAMIN
- Sonata z towarzyszeniem fortepianu (skomponowana po 1800 r.) Termin: sesja zimowa

Komentarz:
Gamy, kaprysy i formę solową należy wykonać z pamięci.
Sonatę można wykonać z nut

semestr przedmiotu:	**IV**	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	IV
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	9
rodzaj zajęć	wykład	sposób zaliczenia	E - egzamin

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie i pracy ciała Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.
Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.

Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.
Zaliczenie:

- Gamy: durowa i molowa (jednoimienne)
- Dwa kaprysy/etiudy - w tym jeden dwudźwiękowy

Termin: początek kwietnia

KOLOKWIUM

- Utwór dowolny

EGZAMIN:

- Koncert

Termin: sesja letnia

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

Komentarz:
Program należy wykonać z pamięci z wyjątkiem pozycji zamieszczonych poniżej. Dozwolone jest połączenie I części z jednego koncertu oraz II i III z innego koncertu.

Koncerty dozwolone do wykonania z nut:
Alfred Schnittke – Koncert na altówkę i orkiestrę (1985)
Krzysztof Penderecki – Concerto per Viola ed orchestra (1983) Sofia
Gubaidulina – Koncert na altówkę i orkiestrę (1996)
Grażyna Bacewicz – Koncert na altówkę i orkiestrę (1967-8)
Paul Angerer – Koncert na altówkę i orkiestrę (1962)
Bohuslav Martinů - Rhapsody-Concerto, H.337 (1952)
Tadeusz Baird - Concerto lugubre na altówkę i orkiestrę (1975)
Oraz wszystkie koncerty podwójne

semestr przedmiotu:	**V**	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	V
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	9
rodzaj zajęć	wykład	sposób zaliczenia	E - egzamin

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała.
Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce
Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.
Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem. Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

Zaliczenie:

- Gamy: durowa i molowa (jednoimienne)
- Dwa kaprysy/etiudy - w tym jeden dwudźwiękowy

Termin: połowa listopada

KOLOKWIUM

- Utwór dowolny

EGZAMIN:

- Sonata z towarzyszeniem fortepianu (skomponowana po 1800 r.) Termin: sesja zimowa

Komentarz:
Gamy, kaprysy i formę solową należy wykonać z pamięci. Sonatę można wykonać z nut

semestr przedmiotu:	**VI**	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	VI
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	11
rodzaj zajęć	wykład ● seminarium	sposób zaliczenia	E - egzamin ● Z - zaliczenie bez oceny

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała.
Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.
Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów. Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału. Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem. Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr VI kończy się egzaminem dyplomowym licencjackim, na który składają się: wykonanie recitalu dyplomowego oraz złożenie egzaminu ustnego o tematyce ogólnej muzycznej, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień tematycznie związanych z programem zaprezentowanego recitalu. Warunki dopuszczenia, tryb przeprowadzania egzaminu dyplomowego i tryb oceniania określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

ZALICZENIE:
- Gamy: durowa i molowa (jednoimienne)
Termin: początek kwietnia

RECITAL DYPLOMOWY LICENCJACKI:

1) Kaprys lub etiuda
2) Koncert
3) Dwie części suity lub sonaty na altówkę solo lub *Passacaglia* z *Sonaty* op. 11 nr 5 P. Hindemitha,

Cadenza per viola solo K. Pendereckiego, *Sonata-Pieśń* A. Chaczaturiana (lub utwory podobne) Termin: recital powinien być wykonany do końca sesji letniej

Komentarz:
Program powinien być wykonany z pamięci z wyjątkiem pozycji zamieszczonych poniżej. Koncert powinien być wykonany w całości. Jeden z kaprysów (etiud) powinien być dwudźwiękowy